

‘Alleen of toch niet?’

METHODIEK VAN HET INSPRINGTHEATER

Alleen of toch niet? is een initiatief van Bruggelingen, vrijwilligers, Gezonde buurt, Vierkant tegen eenzaamheid en Raval. Verschillende groepen en personen werken mee o.a. SAAMO, Huis van het Kind Brugge Samana, Pastorale Eenheid Sint-Trudo Assebroek vzw, Dialoogstad Brugge, Huis van de mens, schrijfgroep omwarming, Okra, Avansa Brugge, LDC De Balsemboom, Zorgzaam Sint-Kruis, Parochie Sint-Donaas Zeebrugge, ... **Met steun van het burgerbudget stad Brugge.**

Inleiding

In dit verslagboek vind je:

- Project 'Alleen of toch niet?': aanzet, beeldvorming en aanbevelingen, methodiek van het inspringtheater.
- Verhalen helpen om wensen en noden in kaart te brengen.
  - Getuigenis Patricia Bottura en oproep om deel te nemen aan de verteltafels en het inspringtheater (artikel in Leef, gezondheidsmagazine van CM)
  - Getuigenis Martine Sanders over het inspringtheater (artikel in Visie)
- Productie en methodiek
- Uitgeschreven scènes

Alleen wonen is nu overal de norm

Almaar vaker wonen Belgen alleen, al dan niet uit eigen beweging of voor lange tijd. Maar ondanks het belang en het gewicht van de groep alleenwonenden blijft onze blik vooral op het klassieke gezin gericht.

DOOR [OLAF VERHAEGHE](#), [RAPHAEL COCKX](#), [THOMAS SEGERS](#) EN [THOMAS ROELENS](#) 8 APRIL 2023 DE TIJD [HTTPS://MULTIMEDIA.TIJD.BE/ALLEENWONENDEN/](https://multimedia.tijd.be/alleenwonenden/)

Start, beeldvorming en aanbevelingen

Start

Het aantal alleenstaanden in Brugge is toegenomen. De helft van de huishoudens in Brugge-centrum bestaat uit alleenstaanden. Deze wijk wordt qua percentage alleenwonenden gevolgd door Christus-Koning met 44,2 %, Zeebrugge met 43 %, en Sint Pieters met 37,7 %. Een vijfde van de Brugse gezinnen is een eenoudergezin. De kans dat kinderen in een eenoudergezin opgroeien is het hoogst in Brugge-Centrum, Christus-Koning, Sint-Pieters en Zeebrugge. De vergrijzing speelt zeker een rol in de gezinsverdunding. Bron: beleidsuitdagingen Eerstelijnszone Brugge.

Alleenstaanden. Wie zijn ze? Wat doen ze? Wat zijn hun wensen en noden? Welke knelpunten en dilemma's kruisen hun pad? Een groep van burgers en organisaties bundelden de krachten en verzamelden verhalen.

Beeldvorming en aanbevelingen

Met dit project willen wij de visie en beeldvorming over deze groep scherper stellen. Uiteindelijk willen we een aanbevelingsnota samenstellen voor het beleid, verengingen en iedereen die met alleenwonenden en eenpersoonshuishoudens in contact komt. De bron om deze nota aan te maken halen wij uit de verhalen via de gratis interactieve theatervoorstellingen. Tijdens elke voorstelling gaan we in dialoog met het publiek over het thema. Alleenstaanden, koppels en personen die beroepshalve betrokken zijn bij het thema: iedereen is welkom.

Methodiek van het inspringtheater

Deze aparte methodiek wil deelnemers (leden van de verteltafels, acteurs en toeschouwers) laten reflecteren over specifieke onderwerpen en aspecten van het thema ('alleenstaand of niet'). Participatie en betrokkenheid zijn daarbij sleutelwoorden. Dit met een intentie tot gedrags- en structuurverandering.

Onderwerpen/aspecten

De onderwerpen of aspecten kunnen situaties zijn, gedragingen van individuen maar ook van groepen die verbonden zijn aan het thema. Deze aspecten houden steeds een of meerdere dilemma's in voor een individu of een groep. Dilemma's die de levenskwaliteit van de betrokkene hinderen.

De niveaus waarop de aspecten zich afspelen

Micro-, meso- en macroniveau.

Microniveau: het individueel en/of relationeel niveau (de betrokkene met zichzelf of de issues van betrokkene in de relaties met de nabije omgeving, zoals familie, vrienden, buurt, collega's en leidinggevenden).

Mesoniveau: de relaties die instellingen (werkorganisaties, openbare diensten, winkels, winkelketens, brands, onderwijsinstellingen, vervoermaatschappijen ...) hebben intern en extern (bijvoorbeeld met klanten, burgers). Ook de relatie van het individu met die instellingen.

Macroniveau: de formele en individuele wetmatigheden in onze samenleving (formele: wetten, verordeningen, administratieve regelgeving ..., informele: ongeschreven wetmatigheden in bijvoorbeeld het economisch systeem, de mentaliteit van burgers ...)

De methodieken

Er worden in het project verschillende groepen van methodieken gebruikt:

- de methodieken voor de totstandkoming het script
- de methodieken van de inspringtheatervoorstellingen
- de methodieken voor de realisering van daadwerkelijke veranderingen op meso- en macroniveau.

De drie groepen methodieken zijn gebaseerd op het cocreatieve werkprincipe. Dit wil zeggen dat ze werken vanuit de personen die betrokken zijn bij de dilemma's die zich in de aspecten van het thema voordoen. Naar deze mensen hebben de initiatiefnemers en opvolgers van de inhoud geen enkele belerende bedoeling. Ze zijn eerder facilitators van de verandering gewenst door de deelnemers. Ze faciliteren de wensen die uit de reflectieprocessen tot stand komen naar een concrete bewoording en verandering.

De drie verschillende stappen

1. Het schrijven van het script:

In het voorjaar 2022 namen een twintigtal vaste ervaringsdeskundigen deel aan een vertelafel, gedurende zes wekelijkse sessies. De oproep vanuit het netwerk van personen en organisaties *Alleen of toch niet?* bracht een twintigtal mensen bijeen van 35 tot 92 jaar.

Hun inbreng werd begeleid.

In de eerste sessies stelden de deelnemers een lijst op van aspecten die met het thema te maken hebben:

In volgorde van de notering tijdens vertelafel 1 en 2:

1. Herpartnering met kinderen en nieuwe partner.
2. Vrije tijd
3. Financiën (reizen, energie, verzekeringen) en wonen
4. Isolatie (waarvoor je geen premie krijgt 😊)
5. Aanvaarding van het alleenstaand zijn

6. Hoeveel schuld heeft een alleenstaande aan haar/zijn situatie van alleenstaand-zijn
(misschien hier ook de dubbelzinnige vraag: hoe beschaamd is een alleenstaande over zijn/haar toestand?)
7. Alleen 'vallen'
  - sterven
  - scheiden
  - 'vallen' of 'kiezen om alleen te staan'
8. Consumptie en alleenstaand
  - afvalregeling
  - promoties
  - verpakking
  - ...
9. Angst en andere gevoelens voor de toekomst plus nadenken over het onwezenlijke
10. Nostalgie plus nadenken over het onwezenlijke
11. Er materieel en digitaal alleen voor staan plus hulpeloosheid
12. Tijdsstructuur of chaos?
13. Veiligheid (en zich veilig voelen)
14. Gezondheid
15. Intimiteit

Daarna vertelden de deelnemers hun ervaringen per aspect. Vaak bleek dat de verhalen ook nog andere aspecten bevatten. Deze verhalen werden door de begeleider genoteerd.

In de week tussen de sessie zette de begeleider de verhalen van de vorige sessies om in kladversies van theaterdialogen. Deze werden naar de deelnemers verstuurd. De sessie daarna werden deze kladversies besproken en geamendeerd door de betrokkenen. Dit tot er een consensus ontstond over de dialogen.

Zo ontstonden na zes weken meer dan dertig dialogen, scènes die consensus kregen van de tafelaars. De verhalen waren wel zo verwerkt dat ze anonimiteit waarborgden en universeel herkenbaar werden gemaakt voor de toeschouwers die het stuk in opmaak zullen zien.

De scènes zouden gespeeld worden tijdens de vier geplande inspringtheatervoorstellingen in Brugge (Sint-Pieters, Centrum, Zeebrugge en Sint-Kruis) . Maar er rees een probleem. In de elf repetities die voorzien waren konden slechts een vijftiental scènes afdoend gerepeteerd worden en in een voorstelling konden slechts tien scènes of minder gepresenteerd worden. Dus moesten we selecteren. In overleg met de tafelaars werden tenslotte vijftien scènes geselecteerd. Deze scènes zouden gerepeteerd worden en per voorstelling zouden er uit dit repertorium telkens een tiental scènes weerhouden worden. Voor elke voorstelling was er een andere samenstelling van scènes.

In een bevraging na de zes sessies werd de verteltafelsreeks door de deelnemers geloofd als zeer leerzaam. Het was ook boeiend om anderen met hun specifieke verhalen te leren kennen.

Omdat iets te weinig alleenstaande ouders met kleine kinderen deelnamen aan de verteltafels, hebben we via *Mamastart* enkele interviews afgenomen van een sleutelfiguur. Hierdoor werden, parallel aan de verteltafelreeks, nog een drietal scènes over dit element opgenomen in de selectie van vijftien scènes.

2. De inspringtheatervoorstellingen

Er werden vier voorstellingen gepland. Om de voorstellingen te kunnen spelen repeteerden er negen acteurs met een regisseur. De acteurs waren mensen die niet gewoon waren om te acteren maar ze waren wel ervaringsdeskundig als alleenstaanden. De bedoeling van acteurs met deze eigenschappen is om het stuk voor het publiek zo laagdrempelig mogelijk te maken. De acteurs werden gerekruteerd door het netwerk, deels uit de verteltafels, deels uit de wijde omgeving.

Een inspringvoorstelling gaat als volgt. Er worden korte scènes (twee tot vier minuten) gespeeld. In elke scènes staat minstens één aspect van het thema onder

spanning. Een scène stopt als de spanning op zijn hoogst is. Daarna wordt dezelfde scène opnieuw gespeeld. De moderator heeft het toeschouwers uitgenodigd om gedurende het herspelen 'stop' te roepen, op scène te komen en de plaats van een personage in te nemen. Dit met de bedoeling om de gespeelde situatie te verbeteren. De acteur die vervangen wordt gaat aan de kant staan en de inspringer speelt in diens plaats. De andere spelers blijven op het speelveld en improviseren vanuit het belang van hun personage. Na de interventie van de toeschouwer begeleidt de moderator kort een reflectie tussen inspringer, spelers en zaal over de interventie. Er kan dan een andere toeschouwer in dezelfde situatie inspringen. Zo ontstaan er verschillende toepassingen in één praktijk. Iedereen kan dan vergelijken en diens mening eventueel bijstellen.

De voorstellingen hebben meer dan 200 toeschouwers op de been gebracht. Per voorstelling sprongen negen tot dertien toeschouwers in. In het totaal een vijftigtal. Maar veel meer mensen gaven hun mening tijdens de nabesprekingen.

3. De realisering van veranderingen

Reeds tijdens de voorstelling is deze eerste stap naar verandering gezet. Na elke afgeronde scène formuleert het publiek wegen naar oplossingen. Dit wordt op bladen opgeschreven door een medewerker (in overleg met het publiek). Dit gebeurt per scène en dus per aspect dat in de scène aan bod komt.

De volgende maanden werken we aan de realisering van de veranderingen die door het publiek werden geformuleerd. Er worden publicaties opgesteld. Daartoe kunnen er rond de verschillende aspecten werkgroepen ontstaan die resultaten (de bladen) omzetten in teksten. Deze werkgroepen bestaan uit belanghebbenden (voornamelijk toeschouwers), deskundigen (hulpverleners, ambtenaren gemandateerden, politici) die de inhoud omzetten in publicaties als persartikels, beleidsvoorstellungen, verzoeken gericht aan ondernemingen ... Er kan hierbij ook een terugkoppeling worden georganiseerd naar het ruimere publiek van de voorstellingen of naar de acteurs en vertelafelaars.

Ook wordt er per behandeld aspect een toetsingsprocedure opgesteld als de voorstellingen worden afgegeven aan instanties of organisaties. Deze toetsingsprocedure is enkel van kracht op het meso- en macroniveau.

Verhalen helpen om wensen en noden in kaart te brengen

Getuigenis Patricia Bottura/ oproep voor deelname aan vertel tafels

Sterk op jezelf. Als je er alleen voor staat.

‘Soms lijkt het alsof de maatschappij voor koppels is gemaakt.’

Woningen zijn duurder dan ooit en energieprijzen rijzen de pan uit. Het zwaarst getroffen zijn ongetwijfeld de alleenstaanden.

Patricia Bottura (42) uit Brugge vertelt.

Het is 20 uur. Patricia heeft net haar beide dochters in bed gestopt en zit met haar neus in de boeken wanneer ze me ontvangt. Ze komt uit Brazilië en woont zes jaar in België. ‘Oorspronkelijk kwam ik naar België om een masterdiploma te halen. Eenmaal hier vielen mijn plannen al snel in het water.’

Bubbel doorpikt

Het was niet evident. Ik moest naar school, maar had niet altijd kinderopvang. Een woning vinden was moeilijk met een studentenvisum. Als gevolg van die stress liep mijn relatie stuk.’ Plots stond Patricia er alleen voor. ‘Mijn studies moest ik noodgedwongen stopzetten en ik ging aan de slag als poetshulp. Terugkeren naar

Brazilië was geen optie, ik heb te veel opgegeven om naar hier te kunnen komen. Enkele jaren later kreeg ik met mijn toenmalige vriend mijn jongste dochter. Helaas is ook die relatie niet blijven duren.'

Een hobbelig parcours

In oktober studeert Patricia af als zorgkundige. 'School en gezin combineren is niet makkelijk. Oorspronkelijk wilde ik verpleegkunde studeren, maar als alleenstaande kun je niet zomaar in shifts werken. Ik kan niet rekenen op de steun van een netwerk: familie heb ik hier niet.'

'Het was ook niet evident om een woning te vinden na mijn relatiebreuk', vult ze aan. Ik sprak toen amper Nederlands, was alleenstaande moeder en als poetsvrouw verdiende ik niet veel. Ik begrijp dat huisbazen zekerheid willen, maar als alleenstaande voel je je toch in de steek gelaten.'

Glas halfvol

Desondanks is Patricia tevreden met haar leven. 'Ik ben gezond en voel me veilig. Daarnaast is het een geruststelling dat mijn kinderen kwaliteitsvol onderwijs genieten en nooit dezelfde problemen zullen hebben als ik.' Toch mist Patricia soms iemand in haar leven om de moeilijke en mooie momenten mee te delen.

Theater als spreekbuis

Via het project Alleen of toch niet? brengt CM de problemen van alleenstaanden naar de voorgrond. 'Een kennis vertelde me over het project. Zo kwam ik bij Francky terecht. Samen met een regisseur maakt hij een theaterstuk aan de hand van verhalen van alleenstaanden. Ik vind dit een fantastisch initiatief! Zo kunnen koppels ook zien tegen welke problemen wij aan lopen.'

Warme oproep

Patricia wil anderen warm maken voor het project. 'We hopen met onze verhalen het beleid te beïnvloeden. We wisselen samen met andere alleenstaanden ervaringen uit. Niet enkel alleenstaande ouders zijn welkom, ook ouderen of jongeren die alleen wonen. Dus wie interesse heeft, kan zeker nog deelnemen. Iedereen kan het verschil maken!' besluit ze hoopvol.

Leef 17.03.2022 Auteur: Cynthia Bulteel

‘Een koppel is nog altijd de norm in onze maatschappij’

Alleenstaanden hebben het niet makkelijk. Er rust zelfs een taboe op alleen door het leven gaan. Dat merkt ook Martine Sanders (65) uit Assebroek. ‘Sinds mijn scheiding krijg ik regelmatig de vraag of ik nu nog altijd geen partner gevonden heb. Mensen doen alsof een leven als single minder kwaliteitsvol is en een partner zoeken mijn hoofdbezorgdheid moet zijn. Wat een verouderde visie’, zegt ze hoofdschuddend.

Foto Violet Brock

Mijn leven is rijkelijk gevuld, dankzij mijn familie en de maatschappelijke en spirituele projecten waarvoor ik me inzet. Aan zingeving en sociale contacten geen gebrek’, getuigt Martine.

‘Natuurlijk bots je als alleenstaande op bepaalde drempels. Met slechts één inkomen en dezelfde vaste kosten is het leven financieel zwaarder. Maar wat me stoort, is dat onze samenleving georganiseerd is op koppels. Neem nu de toeslag op eenpersoonskamers bij hotelkamers, dat zijn ronduit discriminerende kosten.’

Aleen of toch niet

‘Daarom wilde ik graag meewerken aan het project *Alleen of toch niet* van CM. Het delen van ervaringen werkt helend. Maar ook het constructieve sprak me aan. De samenleving moet zich bewust worden van de kwesties waar alleenstaanden mee worstelen. Natuurlijk kunnen we een zoveelste lijstje met verzuchtingen bezorgen aan de pers of beleidsmakers. Maar hoeveel krachtiger is het om ze het te laten beleven. Dat willen wat we met dit interactief theaterstuk bereiken.’

Vertel tafels

Brugs theatermaker en regisseur Lucas Vandenbussche schreef de dialogen. Maar de inhoud kwam co-creatief tot stand, via vertel tafels. Hij zette zich rond de tafel met een twintigtal alleenstaanden. Op die manier verzamelde de regisseur dilemma's die uit het leven gegrepen zijn. ‘Lucas gaf letterlijk taal aan onze ervaringen en frustraties en maakte er dialogen van’, vertelt Martine enthousiast.

Nu het script af is, zijn ook de repetities gestart. Niet met professionele spelers, maar met ervaringsdeskundigen als acteurs. Ook enkele deelnemers van de vertel tafels spelen mee, onder hen Martine. ‘Het is best een uitdaging, ik acteerde nooit eerder. Maar iedereen is gemotiveerd om er een prachtig stuk van te maken.’

Foto Violet Brock

Inspringen mag

De bedoeling is te komen tot een interactieve voorstelling die tot nadenken stemt. In een tiental korte scènes geven de acteurs een moeilijke situatie weer. Ze spelen elke scène twee keer. De tweede keer kan een toeschouwer 'stop' roepen en de plaats innemen van een acteur om de situatie te veranderen. Lucas ondersteunt de acteurs en het publiek als moderator. Na elke dialoog volgt een korte bespreking, want bepaalde dilemma's zijn niet makkelijk aan te pakken. Einddoel is emotie losmaken, het onderwerp uit de taboesfeer halen en het publiek inzicht geven in de barrières waar alleenstaanden tegenop lopen. Na alle voorstellingen bezorgt CM de aanbevelingen van het publiek aan de beleidsmakers en de pers. Want zij kunnen de echte mentaliteitswijziging realiseren

www.gezondebuurt.be/alleen-of-tochniet (met de steun van Stad Brugge)

DE STELLING

De samenleving is te zeer gericht op koppels

Yuri (29)

Yuri Depuydt uit Zwevezele werkt voor een staalbedrijf, is voetbalscheidsrechter en heeft net een huis gekocht op zijn eentje

Kosten blijven dezelfde

In de huidige maatschappij is het voor een alleenstaande harder knokken dan voor koppels. Een alleenstaande wordt meer belast dan een koppel en heeft daarenboven vaak minder recht op allerlei tegemoetkomingen. Terwijl hij net zoals het koppel ook moet koken of zich verwarmen. Als je dit voor 1 of 2 moet doen, de kosten blijven nagenoeg hetzelfde terwijl je deze wel alleen dient te dragen. Ook voor huisvesting is het voor een alleenstaande veel moeilijker om te huren/kopen, doordat de verhuurder/bank kijkt naar je 'mager' alleenstaande loontje.

Kevin (34)

Kevin Debruyne uit Kortemark is metsersdiener en houdt van anime en science fictionfilms

Denk ook aan alleenstaanden zonder kinderen

Ik vind dat de maatschappij inderdaad teveel gericht is op koppels. Als alleenstaande (het is vaak geen eigen keus om alleen te zijn) moet je namelijk voor alle kosten alleen opdraaien. Hetzelfde geldt voor verwarming. Zelfs een eigen woning is niet haalbaar alleen, je bent bijna verplicht om met iemand samen te zijn om een huis te kunnen kopen. Terwijl er alsmaar meer mensen alleen overblijven, gebroken gezinnen, overlijden van een partner, gewoon de ware niet vinden,... Dus er mag ook eens gedacht worden aan belastingvoordelen voor alleenstaanden zonder kinderen.

Productie

Wij hebben gekozen om in dit project vier voorstellingen te programmeren. Het ontwikkelde materiaal is zeker bruikbaar om thema's bespreekbaar te maken bij verenigingen, beroepsgroepen en beleidsmakers. Wie meer informatie wenst over deze productie, methodiek, de uitgeschreven scènes of aanpak kan ons contacteren. Project 'Alleen of toch niet?'

Lucas Vandenbussche en Francky Debusschere

<https://www.gezondebuurt.be/alleen-of-toch-niet>

Dank aan alle medewerkers, partners en aan stad Brugge

Dank aan alle leden van de werkgroep, de deelnemers aan de verteltafels en de participanten aan het inspringtheater en het participatieforum. Het werk is niet af. Wij hopen dat de opgevangen signalen worden omgezet in daadwerkelijke acties. Wij geloven dat communicatie, erkenning en een programma, hefboomen zijn om te komen tot een warme samenleving.

Alleen of toch niet? is een initiatief van Bruggelingen, vrijwilligers, Gezonde buurt CM, Vierkant tegen eenzaamheid en Raval. Verschillende groepen en personen werken mee o.a. SAAMO, Huis van het Kind Brugge, Samana, Pastorale Eenheid Sint-Trudo Assebroek vzw, Dialoogstad Brugge, Huis van de mens, schrijfgroep omwarming, Okra, Avansa Brugge, LDC De Balsemboom, Zorgzaam Sint-Kruis, Parochie Sint-Donaas Zeebrugge ...

Met steun van het burgerbudget stad Brugge.

Uitgeschreven scènes

Wonen/huisvesting voor alleenstaanden en eenoudergezinnen

Scène 1: immobediende en eigenaar

Immobediende spreekt met eigenaar aan aparte tafel. Even verder zit de collega van de immobediende te werken en luistert ondertussen naar het gesprek.

Immobediende: 'Voor uw pand dat u in Ezelstraat wilt verhuren, heeft ons kantoor al twee kandidaten.'

Eigenaar: 'A bon nu all!'

Immobediende: 'Ja, die gezinswoningen zijn geweldig in trek. Er is heel veel vraag naar en het aanbod is beperkt.'

Het gaat om een koppel met twee kinderen. De man werkt voor een bank en de vrouw staat in het onderwijs. De andere kandidaat is een alleenstaande dame die ook in het onderwijs staat met ook twee jonge kinderen.'

Eigenaar: 'En is het de eerste die zich aanmeldt die het heeft of kan ik kiezen?'

Immobediende: 'Gij kunt uiteraard kiezen, ons kantoor wenst alleen maar tevreden klanten.'

Eigenaar: 'Ja, het is de eerste keer dat ik een woning verhuur. Waarop moet ik nu letten als ik mijn eigendom aan iemand toewijs?'

Immobediende: 'Als ik u de raad mag geven, kies voor inkomenszekerheid.'

Eigenaar: 'Dus dat ik zekerheid heb om iedere maand mijn centen te zien.'

Immobediende: 'Precies.'

Eigenaar: 'En welke van de twee geeft me de grootste zekerheid op betaling?'

Immobediende: 'Hoe groter het inkomen hoe meer zekerheid. Hier is het niet moeilijk hé! De eerste kandidaat is een koppel, dat betekent twee inkomens. De dame alleen – *allez* spijtig dat ze alleen is – maar zij heeft maar één inkomen...'

Eigenaar: 'Ja dat is juist, eigenlijk een rekeningsommetje, hé.'

Immobediende: 'Meer dan dat is het niet... wij vinden dat de eigenaar het recht van zijn eigendom moet laten spreken!'

Het beeld bevriest even.

Scène 2: immobediende en zijn collega

Immobediende: 'Voilà dat is in de *sacoche*!

Hij begint aan zijn bureau te werken.

Collega (bedenkkelijk): 'Proficiat, Felix.'

Immobediende: 'Oei Linda, niet enthousiast?'

Collega: 'Jawel, maar ik zat toch te denken...'

Immobediende (ludiek): 'Een mens moet af en toe eens denken, hé.'

Collega (serieus): 'Ik heb een vriendin van ongeveer dezelfde leeftijd van die alleenstaande kandidaat met twee kinderen.'

Immobediende (*werkt ondertussen op zijn laptop*): 'Hmm!'

Collega: 'Frida is een jaar geleden gescheiden en kan zich niet uitkopen uit het huis dat ze met haar ex betrok. Ze gaan het moeten verkopen aan derden.'

Immobediende: 'Ja en?'

Collega: '*Awel*, ik moest ineens aan haar peinen toen je met die eigenaar bezig was ...'

Immobediende: 'So?'

Collega: 'Wel, zij zoekt ook een huurhuis om met haar kinderen comfortabel te kunnen wonen en ik realiseerde mij hoe moeilijk het is op de huurmarkt om voor zulke mensen een woning te vinden. Vanaf dat er een koppel ook kandidaat is, hebben alleenstaanden als mijn vriendin geen schijn van kans.'

Immobediende: 'Ja, dat is de vrije markt hé ...'

Collega: 'Ja, maar hoe vrij is die markt nu juist voor alleenstaanden?'

Immobediende (schamper): 'Oei Linda, socialist geworden?'

Collega: '*huh* ?!!!'

Immobediende: 'Grapje! Nee, maar voor die mensen is het misschien beter dat ze een aanvraag doen voor een sociale woning ...'

Collega: '155.000.'

Immobediende: 'Wat 155.000?'

Collega: '155.000 mensen op de wachtlijst in Vlaanderen, wachttijden tot 7 jaar ...'

Immobediende: 'Goed, het zal niet ons kantoor zijn dat die wereldproblemen oplost, hé ...'

Collega: 'Maar ja, mijn vriendin ...'

Stilte.

Immobediende: 'Zeg Linda, als je vriendin en haar ex hun huis verkopen ... vergeet niet van te zeggen dat we het willen komen schatten, hé!'

Immobediende werkt verder en Linda zwijgt en kijkt even voor zich uit.

De druk om als alleenwonende mantelzorg te zijn

Scène: mantelzorg

Ingrid staat in het midden van broers en zussen en volwassen kinderen, die allen frontaal staan.

Rika: 'Ingrid, papa heeft het zelf gevraagd, hij wil maar op één plaats zijn buiten het woonzorgcentrum en dat is bij jou.'

Lieve: 'Ja, hij zegt dat het bij jou het rustigst is, ik zit met Willy en zijn zaak, Jozef moet heel de tijd voor zijn schoonouders kijken en Rika en Max zijn in die periode op reis.'

Jozef: 'En dan zit gij in die zomermaand ook niet alleen want papa zit daar ook mee in.'

Ingrid: 'Waarmee?'

Rika: 'Awe!, dat gij te veel alleen zou zijn ... Wij zijn ook bezorgd *zu!*'

Jana komt op en stelt zich tussen de anderen.

Jana: 'Kan Omertje in het weekend dat ik met Bert naar Normandië ga bij jou blijven? Ja natuurlijk, hij is nog klein. Maar is toch ook gezelschap hé. Ja, aan Bert zijn ouders moet ik het niet vragen voor heel het weekend, dat koppel heeft in de weekends van alles te doen.'

Omgaan met mensen in rouw na het overlijden van een partner en/of een scheiding

Scène: verjaardagsfeest moeder en twee volwassen dochters

Een vrouw van rond de 60 jaar en haar dochters Lieze en Laura - tussen 35 en 42 jaar - zitten aan een tafel met lege taartdoos en het bestek om koffie en taart te eten.

Lieze: 'Dat vind ik nu toch wel eens tof, eens zonder de *kinders* en de venten een taartje te eten voor de verjaardag van ons mama.'

De anderen lachen.

Laura: 't Is waar, we hebben die venten niet altijd nodig om ons te amuseren!'

Moeder: 'Ik vind het eigenlijk ook heel tof om een keer met mijn twee schatten samen te zijn. Wel spijtig dat papa er niet meer bij is.'

Lieze: 'Maar kom mama, vandaag moet je er even niet aan denken, het is jouw verjaardag ...'

Moeder: 'Toch wel even wennen hoor, als jullie straks naar huis gaan zullen jullie mannen er wel zijn ... Maar als jullie straks naar huis gaan zal ik hem missen ... Vorige verjaardag was hij er nog toen jullie na mijn verjaardagstaartje naar huis gingen. Elk had nog een man.'

Laura: 'Mama, gun het jezelf nu een keer, denk vooral aan onze gezelligheid, je twee dochters ...'

Lieze: 'Ja mama, ik durf straks bijna niet naar huis gaan als je dat zegt. Ben bang van jouw alleen te laten.'

Moeder: 'Je moet niet bang zijn, meisjes. Ik beredder me wel, hoor, en trouwens, jullie toekomst ligt bij jullie gezin ... Maar het is vandaag zeven maanden en drie weken dat papa dood is en ik moet zeggen dat ik het nog altijd niet gewoon ben. Als ik 's avonds na een avondje bij vriendinnen of familie, mijn sleutel in mijn voordeur steek, zinkt al de deugd die ik die avond had weg en kom ik letterlijk en figuurlijk in een leegte. Zonder papa, zonder iemand die er is ...'

Lieze: 'Maar mama, wij zijn er toch ook nog en de kindjes ...'

Moeder: 'Maar ik kan jullie daarmee toch niet lastig vallen ...'

Laura (bezorgd en schuldig): 'Ja mama, je bent het nu wel allemaal aan het zeggen, hé! Alsof wij tekort schieten.'

Moeder: 'O nee, meisjes, denk vooral niet dat jullie tekort schieten. Jullie hebben elk een prachtig gezin en een job die veel van jullie vraagt ... Ik moet eerlijk toegeven: toen ik in het begin die buien had van hulpeloos alleen zijn, heb ik jullie proberen te bellen maar ik vermoed dat het toen al te laat was. Want jullie namen niet op, ook tijdens de dag heb ik het geprobeerd maar toen waren jullie ook niet te bereiken ... Ik voelde me daarna altijd opgelucht dat jullie niet opnamen en tegelijk schuldig dat ik de eenzaamheid niet aankan. Die leegte die nieuw is voor mij.'

Lieze: 'Dat is wel zware kost hoor om dat op je verjaardag te horen ...'

Moeder: 'Ja sorry, meisjes. ik kan het niet helpen. Ik denk nog zo vaak aan papa. Ik voel constant dat hij dat niet verdiend heeft om niet oud te mogen worden. Soms denk ik dat het beter ik was die moest sterven.'

Laura (een kwade zweem): 'Mama, hou nu op. Ik vind dat eigenlijk egoïstisch van jou. Je zit hier te zeggen dat het beter jij was die moest gaan. Dat komt alleen maar omdat je heel de tijd jezelf zit in te

prenten dat je het niet alleen aankunt. Kijk ook een keer naar de schone dingen die je laatste zeven maanden hebt beleefd: dat bezoek aan de Efteling met de kleine gasten, kerstavond bij Lies thuis, die reünie van jouw zesde leerjaar, de verjaardag van je zus ... Kijk daar eens naar!

Moeder blijft stil, de anderen ook.

Lieze (*kijkt op haar uurwerk*): 'Ik moet stilaan naar huis.'

Laura: 'Is het al zo laat?'

Lieze: 'Weet je wat? We gaan nog een *elixir d' Anvers* drinken voor we gaan.'

Laura: 'Een goed idee!'

Lies (*staat recht en gaat naar de keuken, ondertussen roept ze*): 'Mama, waar staan die oude elixirglaasjes van oma?'

Laura ruimt af en gaat met het bestek en service naar de keuken, moeder zit alleen.

Nieuwe partner zoeken/vinden (herpartneren)

Scène 1: gezellige maaltijd

Florence schikt de tafel, op de achtergrond zit puber Mare voor haar laptop. Deurbel. Florence doet open Dieter komt binnen. De twee geven elkaar een warme knuffel.

Florence (*tijdens de knuffel*): 'Mmm wat lekker! Na die vier dagen dat ik je niet zag ...'

Dieter ziet Mare, hij is vriendelijk voor haar en gaat naar haar toe.

Dieter: 'Hey Mare, ferm aan het werk ...'

Mare (droog): 'Hoi.'

Dieter: 'Studeren? Welk vak?'

Mare antwoordt niet en sluit zich nog meer af.

Florence (*vanop een afstand tegen Mare*): 'Zeg, kan het wat vriendelijker? (*tegen Dieter, iets warmer*): 'Het eten is bijna klaar, een portootje?'

Dieter: 'Euh, ja graag!'

Florence gaat naar de keuken. Dieter weet niet waar hij moet staan, bij de eettafel of bij Mare. Florence komt terug met drie glazen en een fles porto, en doet stil teken naar Dieter om bij de eettafel te gaan staan. Dieter komt naar Florence met een vragende blik.

Florence kijkt verstoord naar Mare en dan naar Dieter. Ze schenkt twee glazen vol.

Dieter: 'Florence, je moet je daar niet in storen. Ze heeft tijd nodig om zich aan mij aan te passen.'

Florence: 'Ik wil niet dat ze zo'n gedrag stelt. Dat klopt niet, je hebt haar niets misdaan.'

Dieter: 'Maar ze is wat verward, ze heeft toch ook nog altijd haar echte papa.'

Florence: 'Ja, misschien is het dat. Hij is stikjaloers op mij en bang om zijn dochter te verliezen. Hij en zij ...'

Ze doet met haar vingers het teken van twee kettingschakels die in elkaar haken.

Dieter: 'Maar dat is toch goed, dat het klikt met haar papa.'

Florence kijkt verbaasd boos naar Dieter.

Dieter (lieve toon terwijl hij haar nadert en haar een knuffel wil geven): 'Als het maar goed gaat tussen ons.'

Florence zet een stap achteruit om de knuffel te vermijden, Dieter houdt zich in.

Florence (roept): 'Mare, kom je aan tafel!'

Mare: 'Nee, ik zal doorwerken, dit moet hier af.'

Florence en Dieter gaan ongemakkelijk aan tafel zitten.

Scène 2: de kering bij Florence

Florence doet open, Dieter komt binnen.

Dieter wil haar een knuffel met kus geven maar Florence houdt afstand.

Dieter (zuchtend): 'Zo.'

Florence: 'Ik ben blij dat je na mijn telefoontje direct kon komen'

Dieter: 'Ik ben benieuwd.'

Florence (koud, verdrietig): 'Dieter, het gaat niet ...'

Dieter: 'Wat gaat er niet?'

Florence: 'Wij.'

Dieter: 'Wij?'

Florence (verschonend): 'Ik bedoel 'ik'.'

Dieter: 'Jij?'

Florence: 'Ja.'

Stilte. Florence draait zich half van Dieter af, frontaal naar het publiek.

Florence: 'Ik voel me te verscheurd ...'

Dieter: 'Verscheurd? Je hebt toch niemand anders?'

Florence (*kijkt hem even aan, kijkt van hem weg en dan heftig*): 'Ik ben bang, ik ben bang dat ik Mare zal verliezen. Ze heeft het moeilijk, is sterk onder de invloed van haar vader. Ik moet kiezen voor Mare. Zij is het enige dat ik uit mijn relatie van 21 jaar overhoud. Ik kan het niet.'

Dieter: 'Florence, wat kan je niet?'

Florence: 'Mijn liefde delen tussen jou en mijn dochter.'

Dieter: 'Maar je moet toch je liefde niet delen?'

Florence (voor zichzelf): 'Nee, niet delen, 'splitsen'... Ik moet mijn liefde splitsen tussen mijn dochter die daar recht op heeft en Dieter die iets moois wil beginnen en net zoveel liefde verdient. Ik kan het niet. Ik voel me constant schuldig dat ik te veel of te weinig geef aan één van jullie.'

Dieter kijkt naar de grond. Hij komt naar haar, ze aarzelen even, hij geeft een kus op haar wang en gaat weg.

Cyclus: twijfel herpartneren (aspect 1)

Scène: met vriendin

Linde en Lies op een bank.

Linde: 'Heb je die Bert nog gezien?'

Lies: 'Bert? Hoe weet je dat?'

Linde: 'Ha, op dat feestje bij Marianne kon je er niet naast kijken ... Jullie konden blijkbaar wel heel goed opschieten!'

Lies: 'Ja, drie jaar na de dood van Joris: eindelijk een keer mogen voelen dat ik nog in de markt lig ...'

Linde: 'En? gaat de koop door?'

Lies: 'Ik weet het niet ... En vooraleer je er naar vraagt: ja we hebben elkaar nog twee keer gezien.'

Linde: 'Twee keer in drie weken ... hmm.'

Lies: 'Maar in die drie jaar heb ik ook zo genoten van mijn vrijheid en de ruimte. Dat is nieuw voor mij.'

Linde: 'Allez Lies, dat zeg je nu ... Juist als er een toffe man als Bert diep in je ogen kijkt.'

Lies: 'Moet jij hem hebben misschien?'

Linde: 'Hey meiske, ik ben wel getrouwd he ...'

Lies: 'Nee, ik vind het wel tof om met hem om te gaan, ik vind het zelfs tof dat hij interesse in mij heeft maar ... Nee, mijn vrijheid is precies meer waard.'

Linde: 'Ho, stoer hoor Lies...! Heb je bindingsangst?'

Lies: 'Bindingsangst?'

Linde: 'Ja, of verlatingsangst. Angst dat je nog iemand zou verliezen?'

Lies: 'Ik voel dat toch niet hoor. Maar soms vrees ik wel dat, moest ik een nieuwe relatie hebben, dat ik die vent heel de tijd zou vergelijken met Joris.'

Linde: 'Dan ben je nog niet aan een nieuwe relatie toe.'

Lies: (sprakeloos)

Linde: 'Moest je een nieuwe relatie hebben, je zou veel beter afstand kunnen nemen van Joris.'

Lies: 'Ajaa?'

Linde: 'Maar ja, daar is durf voor nodig ... (zucht) Hoe lang gaan we daar nu nog moeten op wachten?'

Cyclus: alleen zijn omdat dat het beste is (aspect 1)

Scène 1: twee vrienden

Evert: 'Hoelang zijn we nu al collega's en vrienden?'

Freek: 'Wacht eens, 28 jaar?'

Evert: 'Bijna drie decennia ...'

Freek: 'Dat kan tellen hé ...'

Evert: 'Weet je wat ik bijzonder vind aan jou?'

Freek (verwonderd): 'Nee ... (hij kijkt naar Evert) pas op, nu komt het!'

Evert (bijna plechtig): 'Dat gij in heel die periode, nooit een relatie bent aangegaan.'

Freek: 'Geen relatie? We zijn toch vrienden en ik ben nonkel van de kinderen van mijn zus, actief lid in de petanqueclub ... Moet ik verder opsommen?'

Evert: 'Nee, 't is niet dat wat ik bedoel: ge zijt een heel sociale vent en juist daardoor vind ik het zo raar dat ge, in zoverre dat ik het weet, in die 28 jaar geen relatie had.'

Freek: 'Ah, je bedoelt relaties met vrouwen, in tegenstelling tot gij die ondertussen al drie serieuze relaties hebt versleten om maar te zwijgen van de korte snoeprelaties tussendoor ...'

Evert: 'Gij hebt dus wel een veel rustiger leven gehad dan ik.'

Freek: 'Ja, dat is waar. Gij met al uw miserie tijdens en vooral na je relaties. Gij kunt niet zonder een partner hé?'

Evert: 'Laat ons zeggen dat ik graag een vrouw rond mij heb. Maar gij, *allez*, ge ziet dat toch niet veel hé ...'

Freek: 'Ben ik verdacht?'

Evert: 'Nee, maar misschien zijt ge dan voor de mannen en weet ge dat niet goed van jezelf... Of durft ge niet uit de kast komen?'

Freek: 'Denk je dat? Ik heb daar eigenlijk ook nooit bij stil gestaan. Ik heb tot hier toe mijn leven geleid zoals het is gelopen. Ik heb geen twee levens gehad om nu te vergelijken en te zeggen wat het beste is hé.'

Evert: 'Ge zijt toch een speciale, hoor.'

Freek: 'Een rare wilt ge zeggen, er zijn er nog die dat denken ...'

Evert: 'Zou je niet?'

Freek: 'Vanuit mij zelf gevoeld: nee. Ik vind het normaal, maar nu je het zegt ...'

Evert: 'Amal!'

Cyclus oudejaar (aspect 4)

Scène 1: zus uitnodigen?

Twee partners op het speelveld.

Victor: 'Zeg, Machteld, zouden we voor kerstavond niet een keer je zus vragen?'

Machteld: 'Mijn zus? Sabien en Marc en Greta en Walter komen toch altijd.'

Victor: 'Jaja natuurlijk, maar ik bedoel om Wendy erbij te vragen ...'

Machteld: 'Vindt ge dat niet raar? Mijn zus bij al die koppels?'

Victor: 'Ja, misschien wel een beetje. Ja, vroeger vierde ze altijd met Jean-Pierre en hun vrienden maar sinds ze twee jaar geleden uit elkaar gingen. Ja, vorig jaar zat ze toch ook alleen ...'

Machteld: 'Ik zat er toen wel mee hoor dat wij hier aan het feesten waren en dat mijn zus toen moedermens alleen zat. Maar Victor, ik sta efkens te kijken dat uitgerekend gij nu voorstelt om mijn zus erbij te hebben. Vorig jaar was gij het die vond dat dat te raar was, een alleenstaande met al die koppels ...'

Victor: 'Ja maar dat was ook omdat ze toen nog in die vechtscheiding zat en ik hier niet heel mijn feestavond naar haar miserie wou luisteren. Pas op, ik voelde me ook wel ambetant tegenover je zus hoor.'

Machteld: 'Toch zal het wel raar zijn dat ze er plots bij is. Hoewel, onze vrienden staan wel open genoeg om dat ook wel te verstaan. Een vrouw alleen met kerstavond ...'

Victor: 'Ja, we moeten ze dan ook niet alleen opvangen hé, de andere twee koppels gaan ook wel helpen. Ik zou me in elk geval minder schuldig voelen dan vorig jaar toen ze er niet bij was.'

Machteld: 'Ik ook, ik ben blij dat je ermee op de proppen komt. Ik kan het haar overmorgen vragen. Ik zal zeggen dat we het tof zouden vinden als ze er bij is en dat zij er ook deugd zal van hebben.'

Victor: 'Ja, en volgend jaar is het misschien niet meer nodig.'

Machteld: 'Nee?'

Victor: 'Ah, dan heeft ze misschien een nieuwe vriend!'

Alleen zijn en gezondheid/ziekte

Scène: de wachtkamer (deze sc. kan nog verbeterd worden 19/6)

Er hangt een bordje 'wachtkamer oncologie' en een ander bordje: 'gelieve met de andere patiënten niet over uw aandoening te spreken'. Twee patiënten zitten naast elkaar onder die borden.

Pat1: 'Ook maagkanker?'

Pat2: 'Hoe weet je dat?'

Pat1: 'We wachten blijkbaar op dezelfde dokter.'

Stilte.

Pat1 (*wijst naar het bord*): 'Ik weet dat we er eigenlijk niet mogen over spreken maar hoelang weet je het al?'

Pat 2: 'Twee maanden.'

Pat1 (blij verwonderd): 'Maar ... ik ook.'

Stilte.

Pat 1: 'Ja, ik had het liever niet gehad, juist op het moment dat mijn man en ik een nieuw bijhuis bij onze interieurwinkel gingen openen.'

Pat 2: 'Een kanker komt blijkbaar nooit op het gepast moment hé.'

Pat 1: 'Ja, daar zeg je wat.'

Stilte.

Pat 1: 'Maar ik heb toch mijn les geleerd. Mijn man en ik hebben het nieuwe bijhuis geschrapt om eerst en vooral de genezing een grotere kans te geven.'

Pat 2: 'Spijtig voor dat bijhuis, maar wel mooi dat je het zo vastpakt.'

Pat 1: 'Ja, spijtig we zagen het wel zitten ...'

Pat 2: 'Maar als je geneest kun je nog altijd de zaak uitbreiden hé.'

Pat 1: '*Awel*, juist niet. Mijn man en ik hebben besloten om als ik genezen ben, onze bucketlist af te werken. We zullen een reis boeken naar Indonesië voor drie maanden. Iets wat we eigenlijk al heel ons leven verlangen.'

Pat 2: 'Je bent wel optimistisch!'

Pat 1: 'Ja, natuurlijk we willen niet bij de pakken blijven zitten. Mijn dochter die verpleegster is, zegt dat mensen die positief in het leven staan een grotere kans op genezing hebben dan anderen.'

Pat 2: 'Ze zeggen dat maar 36 % die maagkanker overleeft, niet veel hé.'

Pat 1: 'Het is toch nog altijd meer dan een derde ... Vandaar dat we alles op alles zullen zetten. Eerst de chemo en dan een operatie. Ga je ook voor een operatie?'

Pat 2: 'Wellicht niet, en die chemo ben ik ook nog niet zeker. Ik heb geen goesting om in mijn mogelijks laatste maanden van mijn leven nog eens in een ziekenhuis te gaan liggen en mijn lijf vol te steken met giftige stoffen waarvan ik een ziek gevoel krijg.'

Pat 1: 'Maar *madam*, je mag toch zo niet denken ... Het is daarvoor dat we een droomreis in het vooruitzicht stellen. We voorzien ook nog een hele hoop andere dromen. We denken eraan om opnieuw een trouwfeest te geven als we terug zijn van reis. Onze kinderen vinden dat de max! Ja, als ge voor zo'n ziekte staat, gaat ge toch wel een keer nadenken over de kwaliteit van je leven. Ik ben zeker dat dat al zal helpen in de moeilijke dagen tijdens de chemo of na de operatie. Hebt gij zo geen dromen die je zou willen in vervulling zien gaan als ge geneest?'

Pat 2: 'Euh, dromen wel maar als ge alleenstaand bent ... Maar de fut niet ... Ik heb gehoord dat ge wel nogal kunt afzien van de behandelingen en van de ziekte zelf.'

Pat 1: 'Maar ja, dat belemmert toch nog niet van te dromen!'

Pat 2: 'Als ge geen uitweg ziet met uw dromen ... Welk voordeel is het dan om te dromen?'

Pat 1: 'Hoe, geen uitzicht? Hebt ge dan niemand die u kan helpen? Ja ik heb mijn man en eigenlijk ook mijn kinderen.'

Pat 2: 'Ik heb dat niet.'

Pat 1: 'Maar je moet toch een beetje positief in het leven staan. Het is bewezen dat ge dan gemakkelijker de kanker overleeft. Ge kunt toch wel met vrienden dingen doen.'

Pat 2: 'k Weet niet. Ik heb nog nooit gedacht om vrienden te vragen om met mij naar de andere kant van de wereld te gaan. Ik denk dat dat anders is als ge in een koppel zijt en ge samen kunt dromen, ge staat dan dichterbij de realisering van die dromen. Bijvoorbeeld moet ik er niet over dromen om nog een keer een trouwfeest te geven.'

Pat 1: 'Nee, dat is waar... maar misschien moet ge dan eens dromen van een partner.'

Aspect 14 intimiteit en aspect 5: aanvaarden van het alleenstaand-zijn

Naar aanleiding van het feit dat men als alleenstaande soms sociale druk voelt om zich in de 'monogame orde' te schikken en daardoor geen twee vrienden van het andere geslacht te frequenteren, heb ik een scène opgevoerd uit de tweede verteltafel. Deze toont de sociale druk om zich monogaam te verbinden als alleenstaande.

Scène 6: touche

Walter staat achter het raam naar de straat te kijken. Thérèse in de zetel met een Dag Allemaal of zoiets.

Walter: 'Ja, ik geloof dat Charlotte weer touche heeft.'

Thérèse (*bladert verder*): 'Ik dacht dat ze van de uitsloverij van Victor niets moest weten.'

Walter: 'Nee nee, een anderen'

Thérèse (*veert recht en komt bij het raam staan*): 'Ik heb die vent gelijk nog gezien ...'

Walter: 'Ze zouden wel kunnen passen samen.'

Thérèse: 'Ja, maar het is niet de enige hé. Twee dagen geleden heeft ze wel meer dan tien minuten staan babbelen met die man die jij kent van de BTW-administratie.'

Walter: 'Ja, ze heeft wel wat aantrek.'

Thérèse: 'Aja, zo schone madam.'

Walter: 'Vind je?'

Thérèse: 'Ze doet wel genoeg moeite om aan een man te geraken. Ze zat vorige week nog bij de schoonheidsspecialiste en een paar dagen geleden heb ik gezien dat haar haar gecoiffeerd is.'

Walter: 'Aja, die vrouwen gaan dat niet voor zichzelf doen, hé.'

Thérèse: 'Dat ze maar gauw weer aan de man geraakt.'

Walter: 'Of aan verschillende mannen...'

Thérèse: 'Allez Walter, waar zit gij nu weer aan te peinzen! Hoewel ...'

Eénoudergezin in combinatie met werk/opvoeding kinderen

Scène2: oudercontact voorbereiden (deze sc. kan nog verbeterd worden 19/6)

Een moeder staat frontaal op het speelveld en belt. Naast haar staat de bediende van de directie, Nathalie die de telefoon opneemt.

Bediende: 'Goeie avond, met Nathalie van de directie Sint-Filipusinstituut.'

Nima: 'Hallo, het is hier Nima Wichowsky, de mama van Ester Susky uit het tweede leerjaar B. Volgende week vrijdag is er het oudercontact en om 7u15 sta ik op de lijst.'

Bediende: 'Ja.'

Nima: 'Ik zou willen komen maar ik las dat er geen kinderen toegelaten worden. Zou het mogelijk zijn mijn twee kleuters toch mee te brengen? Ik ben een gescheiden moeder en kan mijn kleuters niet alleen laten. Ik ken hier ook nog maar weinig mensen en zij die ik ken kunnen mij niet helpen.'

Bediende: 'Dat kan niet hoor! We proberen de gesprekken zo vlot mogelijk te laten verlopen om onze leerkrachten wat te sparen. Het is het einde van een schooljaar en velen van hen zijn al op het einde van hun krachten. Daarom hebben we ook maar een kwartier per kind voorzien. Als er een ouder de kleine kinderen mee brengt, storen die en loopt dat gesprek uit waardoor de andere ouders die erachter komen extra lang moeten wachten.'

Nima: 'Dat begrijp ik, maar ik ben gescheiden en ben nieuw in deze stad.'

Bediende: 'Ja, mevrouw, moest ge weten hoeveel ouders er hier gescheiden zijn ... en kunt ge jouw kinderen niet naar uw ex brengen?'

Nima: 'Nee, die laat niets meer van zich horen, of het zijn papieren van het gerecht.'

Bediende: 'En ge kent niemand in uw buurt? Ge gaat me toch niet zeggen dat uw kleuters en uw dochter niet bij een buur of zo kunnen verblijven ...'

Nima: 'Ik woon hier nog maar juist, anders had ik het al lang gevraagd ...'

Bediende: 'Wacht, ik zal het een keer aan de directrice vragen.'

Bediende verdwijnt even achter de schermen en komt al sprekend weer op.

Bediende: 'Mevrouw Nima, de directrice zegt dat het als uitzondering, voor één keer kan. Maar de volgende keren niet meer hé! Als ge komt, wees dan discreet met uw kinderen zodat andere ouders zich geen vragen zullen stellen. Want het is wel raar dat we in de uitnodiging expliciet vermelden dat ouders zonder de kinderen moeten komen en dat er dan toch een ouder met kinderen toegelaten wordt.'

Nima (aarzelt omwille van de emotie): 'Euh, dank u wel, mevrouw, ik zal discreet zijn ...'

Scène 3: oudercontact, het gesprek zelf (deze sc. kan nog verbeterd worden 19/6)

Op het speelvlak, staan er drie tafels, achter twee tafels een leerkracht en een ouder. Aan de derde tafel zit de leerkracht te wachten. Nima komt op met twee kinderen waarvan een in een buggy, en haar dochtertje van 8 jaar. Nima en dochtertje van 8 jaar tonen zich verlegen. De andere ouders en leerkracht kijken expliciet naar Nima met haar kinderen zonder contact te nemen met Nima. Nima gaat zich aan de derde tafel bij de leerkracht zetten.

LK (*geeft haar een hand*): 'Mevrouw Susky?'

Nima: 'Wychowsky ...'

LK: 'Kyshowy?'

Verlegen reactie van Nima.

LK: 'Bon, maakt niet uit. Linde, juf van Ester... Vooraleer we beginnen moest ik van de directrice toch nog eens zeggen dat dit (*wijst naar de kinderen*) voor één keer kan.'

Nima: 'Jaja, natuurlijk.'

LK (*neemt papieren ter hand*): 'Wat Ester betreft, merk ik dat ze een heel goeie start genomen heeft in dit schooljaar. Maar wat opvalt, is dat ze de laatste maand veel minder presteert. Een paar toetsen tonen dit en ik heb ook de indruk dat haar huiswerk veel minder is. Is er iets gebeurd thuis?'

Nima (*slikt*): 'Uhum, ik ben sinds 1 maand gaan werken.'

LK: 'Ja, dat is eigenlijk goed, maar wat is dan de band met de prestaties van uw dochter?'

Nima: 'Goh, als ik 's avonds na mijn werk mijn drie kinderen met de bus van de scholen heb afgehaald, moet ik nog eten maken, de was doen en ook nog kuisen... en daardoor heb ik niet zo veel tijd om met Ester haar schoolwerk bezig te zijn. Op het einde van de avond ben ik dan moe.'

LK: 'Er is geen papa bij Ester thuis?'

Nima: 'Euh, nee ... We zijn sinds een jaar gescheiden.'

LK: 'Ook geen co-ouderschap?'

Nima: 'Nee eigenlijk, hij laat niets meer van zich horen.'

LK: 'Ja, dat is dan moeilijk om alleen drie kinderen op te voeden. Dan is het een kwestie van timemanagement! U zei dat u 's avonds thuis moet schoonmaken.'

Nima: 'Ja.'

LK: 'Kunt u dat niet uitstellen tot het weekend zodat Ester de hulp krijgt bij haar huiswerk die ze nodig heeft?'

Nima (*krimpt een beetje ineen*): 'Euh, ja.'

Cyclus verjaardagsfeestje

Scène

Nima belt vanop haar werk.

Nima: 'Hallo, juf, kan ik vanmiddag Belle en Nette een uur eerder uit de kleuterklas halen?'

Juf: 'Euh, is de regel niet dat je dit bij het afzetten van de kinderen moet doen?'

Nima: 'Ja, maar ik moet mijn dochter van 8 jaar naar een verjaardagsfeestje van een vriendinnetje brengen en ik heb vanmorgen vernomen dat ik daarvoor twee bussen moet nemen.'

Juf: 'Heb je geen auto?'

Nima: 'Nee ...'

Juf: 'Ok dan, maar voor één keer hé.'

Nima: 'Goh, merci hoor juf!'

De leidinggevende (LG) passeert en ziet dat Nima belde.

LG: 'Nima, je weet dat je op je werk niet mag bellen!'

Nima: 'Ja, Marica, sorry! Maar ik hoorde net dat ik twee bussen moet gebruiken om mijn dochter op een verjaardagsfeestje te brengen en terug te brengen... Het zou kunnen dat ik een uur te laat zal zijn voor de avondshift.'

LG: 'Te laat?'

Nima: 'Ja, ik had dit wel willen voorkomen, maar wist nog niet dat ik twee bussen nodig heb.'

LG: 'Ge weet dat ge dat uur niet uitbetaald krijgt hé!'

Nima: 'Ja ...'

LG: 'Zo zult ge nooit aan het geld geraken voor een auto.'

Nima zucht.

Uitgeschreven scènes: Lucas Vandenbussche